

Стук. Звук. Грюк. Удар, або Що люблю — те обираю!

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

*У Національному театрі оперети для дітей ритми Африки
доповнюють Україну музичну*

На «Сцені 77» Національного театру оперети у Києві стартував (нарешті наживо!) мистецько-освітній проєкт **«Перший крок у велике мистецтво»**. Через численні торішні обмеження і карантини організатори змушені були зробити прем'єру онлайн восени. Та дивитися театральну виставу в запису — це те ж саме, що слухати музичний концерт на програвачі: неможливо відчувати тієї потужної

енергетики та атмосфери, неймовірного звучання та тонких вібрацій, які передаються зі сцени у глядацьку залу.

Симбіоз музичного, лялькового і тіньового театру

Перша частина проєкту — вистава **«У ритмі Африки»** (режисер Богдан Поліщук) була представлена 3 січня. У ній розповідається про африканське поселення Нтомбінде (грають Ігор Матейко, Анна та Руслан Кірш, Олена Галушка, Олексій Кириллов, Ганна Коваль). Воно славалося сильними та мужніми воїнами, а також жінками, котрі вміли замовляти сили природи. Та найбільшим їхнім досягненням було вміння відбивати ритм. Вони так вправно грали на барабанах, що їм заздрили всі навколишні поселення. Тому, щоб не осоромити свій народ, усі нтомбінці — від малого до великого — вистукували ритмічні мелодії та супроводжували їх співами-голосінням.

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

«Стук. Звук. Грюк. Удар», — так щодня вони починали свої «музичні уроки». І лише один представник поселення Нтомбінде — Тадіан (Ігор Тихонов) — так і не навчився грі на барабані. Йому більше подобалося створювати нові музичні інструменти, бо це йому давалося найкраще. Через це його вигнали з поселення. Але згодом повернули, адже саме Тадіан своїми новими музичними інструментами зміг врятувати поселення від засухи, пожежі та страшного велетенського змія.

Постановка **«У ритмі Африки»** — це симбіоз музичного, лялькового і тіньового театру з освітньою складовою. Вистава заворожує ритмічною й мелодійною музикою, строкатими костюмами, головними уборами, прикрасами і гримом нтомбінців. Говорить із найменшим глядачем про те, що треба довіряти своєму серцю і займатися тією справою, яка найбільше до душі. Любити те, що вмієш робити. Не боятися бути не схожим на інших. Вмінню довіряти собі й залишатися у будь-якій ситуації самим собою. Через негативного героя Мамбу (Олена Галушка) показує, що заздрість — руйнівне почуття, яке отруює людину і не дає змогу відчувати щастя і любов.

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

Уду, джембе, атабаке й інші

У виставі публіка має змогу побачити близько десяти унікальних африканських інструментів, почути їхнє виняткове звучання. Серед них — традиційний африканський барабан у вигляді глечика — уду, через який древні поселення розмовляли з предками; «балакаючий» барабан; великий і малий джембе, які мають форму кубка; високий дерев'яний барабан — атабаке (часто використовують під час капоейри — афробразильського бойового мистецтва з елементами танцю, музики і акробатики); кпанлого, який відіграє важливу роль у багатьох церемоніях західноафриканських племен.

Та найбільше запам'ятовується однострунний ударний інструмент берімбау, який нагадує стрілецький лук, із прикріпленим до нього глечиком, а також мелодійна старовинна калімба — щипковий ідіофон. Усі інструменти після вистави залишаються на сцені, й багато дітей підходять, щоб доторкнутися до них, сфотографуватися і навіть побарабанити.

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська
Олена Галушка грає на уду

Ще однією перевагою вистави є розташування глядачів у залі: діти розміщуються на килимках і подушках на рівні зі сценою, де відбувається дійство. Хочуть — сидять, хочуть — лежать, хочуть — стоять. Батьки за бажанням сідають до дітей або на стільцях за килимками. Зал невеликий, сценічний майданчик дуже близько, тож глядачі мають унікальну можливість зблизька роздивитися все у виставі (інструменти, костюми, грим на обличчях, дерев'яні африканські маски тощо) та відчувати себе частиною театральної оповіді.

Пізнавально-розважальні квести

Театр оперети, зокрема його художній керівник **Богдан Струтинський**, підтримує подібні мистецько-освітні проекти. Він переконаний, що діти мають особливе значення для творчої діяльності театру. Саме тому в Опереті багата афіша дитячих вистав, часто проходять розважальні та благодійні дитячі програми, а талановиті юні артисти беруть участь у виставах театру. Тому Богдан Дмитрович всіляко сприяє творчим митцям, які пропонують цікаві ідеї для дозвілля та розвитку як дорослої, так і дитячої аудиторії.

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

Так, **Тетяна Зілінська** в Опереті створила та проводить пізнавально-розважальні квести «Вихідний з оперетою» для дітей (від 5 до 10 років), запровадила програму «Арт-дія-інклюзія» (перегляд вистав за допомогою аудіодискрипції для незрячих глядачів), організовувала дитячі програми на Міжнародних мистецьких фестивалях «Карпатський простір» та «O-fest».

Богдан Струтинський підтримав її ідею поставити в театрі різдвяну виставу, і вже рік репертуар прикрашає музично-лялькова фантазія для всієї родини «Вертеп. Казки тихої ночі» (режисер Максим Добролюбов). Так само схвалив і сприяв втіленню нового задуму Тетяни — проєкту «Перший крок у велике мистецтво», в якому діти продовжують знайомство з багатим, різноманітним та захоплюючим світом музики.

*«Мета проєкту передусім пізнавальна, — розповідає **Тетяна**. — Хочеться, щоб дитина отримувала знання через позитивні емоції. Дивлячись виставу, вона навіть не підозрюватиме, що її чогось навчають. Через виставу ми знайомимо маленьких глядачів із цілим арсеналом оригінальних та цікавих музичних інструментів, з жанрами і напрямками музики, різними музичними термінами, визначними особистостями та їхніми творами, легендами та реальними історіями про виникнення музики. Словом, заохочуємо пірнути глибше у всесвіт музики, прививаємо любов до мистецтва, до прекрасного».*

Тетяна Зілінська

Кожен актор навчився грати на музичному інструменті

В Опереті **Тетяна Зілінська** створила і веде вже не один рік проєкт «Вихідний з оперетою», в якому через квести діти знайомляться з музикою. Одного дня їй захотілося, щоб маленькі глядачі, виходячи з театру, не тільки розважилися та відпочили, а й щось нове дізналися.

Ініціаторка каже: *«Проводячи їх, часто ловила себе на думці, що цікаво було б створити якісь театралізовані програми чи концерти, з яких діти дізнавалися б про різні напрямки і жанри музики, інструменти різних народів. А коли почала подавати документи на грантову підтримку Українського культурного фонду, зупинилася на форматі музичних вистав. З самого початку я знала, що автором сценарію буде Наталя Гаврилко. Ми з нею вже працювали у подібних проєктах. Наталя є музичним експертом — працює в Київському музеї театрального, музичного та кіномистецтва України. Вона вміє вдало поєднувати знання про*

музику з умінням писати тексти, особливо для дітей. Теми для вистав я придумала самотійно, а Наталя вже створила до них п'єси».

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

Перше, що їй хотілося, — розказати дітям, як виник джаз. А цей музичний жанр тісно пов'язаний з Африкою та африканськими ритмами. Так виникла ідея показати африканську музику.

*«Знала точно, що буде також одна вистава про Україну, адже для нашого народу музика і пісня теж є дуже важливою складовою життя і побуту. А ще захотілося додати виставу про Іспанію, зокрема про їхній музичний інструмент — кастаньєти. Таким чином вималювалися чотири різні за тематикою вистави», — розповіла **Тетяна Зілінська**.*

Поеднати їх вирішили одним персонажем — пані Іванкою, яка продає різні привабливі речі у своїй пересувній крамничці-візку. З неї починаються усі вистави. Її покупцями є різні люди і навіть казкові герої, які їй розказують продавчині цікаві історії, що розігрують далі наші актори.

Загалом вдалося зібрати дуже хорошу творчу команду. Оскільки вистави не просто музичні, а ще й мають на меті розказати про розвиток музичного стилю, розкрити звучання якогось оригінального музичного інструменту, то тут надзвичайно важливою була робота саме музичного керівника **Сергія Нестерука** (диригент Театру оперети).

Вистава "У ритмі Африки" Театру оперети
Режисер Богдан Поліщук, автор ідеї Тетяна Зілінська

Одразу вирішили відмовитися від практики, аби професійні музиканти грали на музичних інструментах (аби це не виглядало як вставний епізод у виставі), тому кожен актор навчився грати на музичному інструменті, а то й кількох. Це робить вистави посправжньому оригінальними. Адже дитині емоційно більше запам'ятається, якщо улюблений герой сам буде грати на якомусь музичному інструменті. Це його заохотить самому спробувати, і, можливо, хтось із юних глядачів захоче піти навчатися до музичної школи, стати музикантом.

Із художницею **Оленою Поліщук** спільно працювали над виставою «Вертеп. Казки тихої ночі», тому захотілося продовжити співтворчість. А з режисером **Богданом Поліщуком** уже давно мріялося попрацювати.

«Радію, що всі в цьому проєкті були на одній творчій хвилі, однаково мислили і по-своєму доповнювали задум цікавими знахідками», — ділиться Тетяна Зілінська.

Днями відбулася прем'єра другої частини проєкту — вистава «Велика Jazz-подорож» (наступний показ — уже на початку березня). Вперше покажуть третю частину «Іспанські історії» в останній день лютого, а прем'єру «України музичної» заплановано на весну. Наступний показ «У ритмі Африки» – 14 березня.

Фото Оксани Лазепко

[Газета «Україна молода»\(№011 за 09.02.2021\)](#)